

ESZTERGOM- BUDAPEST

HIT • REMÉNY • SZERETET

AZ ESZTERGOM-BUDAPESTI FŐEGYHÁZMEGYE NEGYEDÉVENKÉNT MEGJELENŐ LAPJA 2. évfolyam - 3. szám

ÉVFORDULÓ

VÁROSMISSZIÓ

FELÚJÍTÁS

MAGYAR KÁPOLNA

A főegyházmegyében esperesi kerületenként hagyományosan évi két alkalommal, ősszel és tavasszal rendezik meg a terület papságának találkozóját, a koronát. A megbeszélésen ilyenkor a helyi lelkipásztorok által fontosnak tartott témák kerülnek

sorra, de az időszerű egyházi kérdéseken túl, jut idő a papság életének mindennapi gondjaira is. Az idei őszi koronákon kiemelt témaként szerepelt az eukarisztikus év, de szó esett a plébániákon tartott missziók tapasztalatairól, az iskolákról, egye-

bek mellett a jegyes oktatásról, és a házasságkötések statisztikájáról is. A koronákon jó szívvel tapasztaltuk, hogy plébániáink tevékeny és gazdag lelki életet élnek.

Udvardy György

KI MUTATJA MEG NEKÜNK A BOLDOGSÁGOT?

Öt európai nagyváros - köztük hazánk - küldötteti, a fenti kérdésre keresték a választ október utolsó hetében, Párizsban. „A kereszt az élet fája, korunk reménye, benne látjuk népeink jövőjét.”

A Notre-Dame székesegyház évszázados falai között így köszöntötte a nagyvárosi evangelizáció újabb állomásának több ezer résztvevőjét Jean-Marie Lustiger párizsi érsek. Előadások, kiscsoportos műhelyek, szentmisék, tanúságtételek, és számtalan további színes program, - mint utcai evangelizáció, vagy egyházi rock - váltották egymást október utolsó hetében, a francia fővárosban megtartott kongresszuson. Az ötvenfős magyar delegációt Erdő Péter bíboros érsek, és Ladocsi Gáspár püspök vezették. Az eseményen, a mozgalmak és lelkiiségek képviselői mellett, a józsefvárosi misszióban közreműködő Laka-

tos cigányzenekar néhány tagja is jelen volt. A Kárpát-medencei népek kultúráját idéző ihletett dallammal köszöntötték a házigazda, Lustiger bíborost.

Evidenciának számít, hogy ma Európában, a lakosság túlnyomó többsége városokban él. A nagyvárosok világa ugyanakkor, szinte teljesen kicsúszott az emberek kezéből, és az egyének számára kormányozhatatlanná vált. Ilyen körülmények között sokan egyáltalán nem, vagy nagyon nehezen találják meg életük értelmét. Innen a találkozót mottója: „Ki mutatja meg nekünk a Boldogságot?” Az elmagányosodott, és kiszolgáltatott tömegek sorsa nem lehet közömbös az egyház számára. A hívók nem nézhetik tétlenül, hogy kortársaik, a fogyasztói társadalom igénytelenségének kiszolgáltatottan, elveszítik az igazi boldogságra szóló, Istentől kapott hivatásukat. Nagy vonalakban talán így foglalható össze, hogy mára miért megkerülhetetlen feladat egyházunkban a nagyvárosi evangelizáció. Ami pedig a megvalósítást illeti, az nem a bevásárlóközpontokat, vagy felhőkarcolókat építő bulldózeres és óriásdaruk erőfeszítéseire, hanem sokkal inkább a hajszálgökökerekén át, láthatatlanul kiáradó folyadék feltartóztathatatlan munkájához hasonlítható. Egy szóval: az evangelizáció útja szívtől-szívig, szomszédtól-szomszédig vezet, miközben a társadalom minden rétegére ki kell, hogy terjedjen.

Danneels belga bíboros ezt így fogalmazta meg: „mindaz, aki néma

marad, és nem él a kifejezett hitterjesztés eszközeivel, az megsérti másoknak az igazság megismeréséhez való jogát”. A lisszaboni bíboros, az egyéni és közösségi tanúságtétel közötti szoros kapcsolatot hangsúlyozta. Schönborn bécsi érsek a családok evangelizációjára bátorított megrendítő személyes tanúságtételével. Ma Európában a házasságok fele válással végződik. „Az összetört család, a házastársak és a gyermekek életének nem végállomása”, - mondta az érsek, utalva arra, hogy ő maga is ilyen összetört családból való. Erdő Péter bíboros az életszentségre szóló egyetemes meg hívás mellett, az Isteni Irgalmasságba vetett hit és a megbocsátás tudatosítását tartotta korunk embere számára elengedhetetlenül fontosnak.

A párizsi plébániák véget nem érő zarándoklata zárta a kongresszust. Az egyházközségek, a Notre-Dame főoltára mellett álló Szűz Anya szoborhoz vonulva egyenként elhelyezték az „Élet Könyvét”, melybe a kongresszus ideje alatt minden egyes plébánián, az odalátogatók bejegyezheték szándékaikat élőkért, és holtakért. A nagyvárosi evangelizáció ezzel nem ért véget. Jövőre Lisszabonban, majd Brüsszelben, 2007-ben pedig Budapesten folytatódik. Az előttünk álló három év programjának sürgető mottója a párizsi kongresszus következő megállapítása lehet: „mások evangelizálása önmagunk evangelizálásával kezdődik”.

Papp Tamás

ISTEN IRGALMAS SZERETETÉBE AJÁNLVÁ

A magyar és lengyel nép barátságát újabb kötelék fűzte szorosabbra október 9-én Krakkóban. Az Isteni Irgalmasság bazilikájában ünnepi szentmise keretében Erdő Péter bíboros ötezer zarándok előtt - Juliusz Janusz apostoli nuncius, a püspöki konferencia, határon túli magyar püspökök, valamint Franciszek Macharski bíboros, krakkói érsek és számos lengyel pap közreműködésével - megáldotta a bazilika altemplomában lévő magyar kápolnát. Az eseményen jelen volt Lévai Anikó, a kápolna építésének fővédnöke, férje, Orbán Viktor volt miniszterelnök, továbbá Harrach Péter, az Országgyűlés alelnöke.

Az ünnepi szertartást egy órás lelki felkészülés előzte meg imával és énekekkel. A zarándokok többsége már az előző nap megérkezett, hogy lengyel testvéreikkel együtt közösen virrasszanak és imádkozzanak az Oltáriszentség előtt. A szentmise előtt és közben Magyarországról érkezett kórusok tették magasztosabbá és ünnepélyesebbé az eseményt.

A szentmise kezdetén Macharski bíboros, majd Seregély István érsek, a püspöki konferencia elnöke felolvasta a hívek számára II. János Pál pápa üzenetét. A szent-anya örömmel értesült a Szentek Közössége (Communio Sanctorum) magyar kápolnáról, amely - szavai szerint - tanúságot tesz a két nép közös hitbéli örökségéről is. Köszönetet mondott azoknak, akik adományaikkal és munkájukkal hozzájárultak a kápolna művészi kialakításához, és apostoli áldását küldte a résztvevőknek.

„A magyar egyház fogadalmi ajándékként ajánljuk fel az Isteni

Irgalmasságnak a Szentek Közössége kápolnát, amely méltó kifejezése a magyar és lengyel nép és egyház ősi barátságának és testvéri szeretetének.” Erdő Péter bíboros ezekkel a szavakkal kezdte szentbeszédét, majd rátért a liturgiában elhangzott evangélium kapcsán Krisztus szeretet-parancsára, a kölcsönös szeretet szakrális erejére, amely egyházi működésünk és tanúságtételünk lényegét alkotja. A magyar és lengyel nép a közös hitnek köszönhetően újra és újra jelét adja a barátságnak és a szolidaritásnak - emlékeztette a főpásztor a zarándokokat, majd kérte a Boldogságos Szűz Mária, a magyarok és lengyelek Nagyasszonya, a magyar szentek, közöttük pedig különösen Szent István király pártfogását. A szentáldozást követően Macharski bíboros átadta Erdő Péter bíborosnak a lengyel ferencesek által őrzött Szent István-ereklyének egy darabját, amely aranyból készült jobb kezét formáló tartóban helyezkedik el. Az ereklyét Nagy Lajos király vitte Lengyelországba 1370-ben a két ország egységének kifejezéséül. Az átadás történelmi pillanatot a zsúfolásig megtelt bazilika zarándokai meghatottsággal és tapsal kifejezett örömmel fogadták. Ezt követően a magyar prímás imádságban ajánlotta a magyar és lengyel népet az Isteni Irgalmasság oltalmába.

A szentmise végén a főpásztorok a koncelebráló atyákkal és a közéleti képviselőkkel levonultak az altemplomba, ahol Erdő Péter bíboros megáldotta a magyar kápolnát, hogy Isten imádásának szentélye legyen. A főpásztor az ima után elhelyezte Szent István ereklyéjét immáron végleges helyére, az oltár elé, hogy ott minden hívő méltóképpen kérje államalapító királyunk - és a többi szent - közbenjárását.

A Szentek Közössége kápolna egyébként közadakozásból, több ezer hívő 30 millió forintos adományaiból épült fel. Az 50 négyzetméteren, több mint 1 millió darabból kirakott, magyar, lengyel és más európai szenteket ábrázoló mozaikképet Puskás László görög katolikus lelkész és felesége alkotta. A magyar kápolnát a közelmúltban elhunyt Antalóczi Lajos atya álmolta meg. Munkáját Katona István egri segédpüspök folytatta. Az alkotók hálából és tiszteletből Antalóczi atyáról

mintázták Szent Bód egi püspök képét, Szent Szaniszló lengyel püspököt pedig a fiatal Karol Wojtyláról, aki később pápáként boldoggá, majd szentté avatta Fausztina nővert. A Jézus-mozaikkal egy kereten belül található Fausztina nővér kisebb léptékű ábrázolása. Kettejüket a „Jézus, bízom benned” felirat 14 nyelven való megjelenítése zárja körbe.

Az áldás befejezését követően a zarándokok is megtekintették a kápolnát. Másnap délelőtt a történelmi múltú Wawelben a magyar hívek közös szentmiséje méltó módon zárta a zarándoklatot.

Farkas Zsófia

AZ EUKARISZTIKUS LELKISÉGRŐL

A legfontosabb külső körülmény a templom, a liturgikus tér rendezett volta. A liturgikus felszerelések nemcsak anyagból legyenek, a könyvek, és egyéb felszerelési tárgyak tükrözzék vissza: mindent megtesznek azért, hogy Urunk illő környezetben legyen. Legyen méltó liturgikus élet a plébánia közösségében. Akik liturgikus tisztséget viselnek, azok felkészültek legyenek (felolvasók, ministránsok, szköla, kántor, sekrestyés, kórus, stb.).

Ebben az évben ne csak a szentségimádások legyenek rendszeresebbek és gyakoribbak, hanem szükséges a hívek közösségének a nevelése is. Főleg a liturgikus nevelésről van szó, de a Szentatya eukarisztikus körleveleit is részletesen ismertetni kell, és azokból minél többet beépíteni a plébániai gyakorlatba. Beszélni kell, és vigaszt nyújtani azoknak is, akik valamilyen ok miatt nem járulhatnak Urunk asztalához. Bár az eukarisztikus ünneplések helye a templom, de ne feledkezzünk meg a betegekről, akik igénylik az Úrral való találkozást. Fel kell készíteni a családokat, hogy az életből az örök haza felé induló testvérek számára a Szent Útravalót kérjék, hogy ezáltal kellő megerősítést kapjanak életük utolsó óráiban.

A sok negatív tapasztalat indítsa bennünket arra, hogy a helyes templomi viselkedésről is szóljunk. Urunk jelenléte nem enged meg utcai viselkedést. Beszélni kell a tiszteletadás módjairól gyerekeknek és felnőtteknek egyaránt. Gondoskodni kell a műemléki templomokban is a szentségi kápolnák kialakításáról. Minden közösség viselje szívén saját templomát: ünnepelje meg felszentelési évfordulóját, és különösen is gondoskodjon annak szépségéről. A templomokban legyenek egyéni és közös imádási órák. Ilyenkor nagyon szép és helyes a többnapos (40 órás) szentségimádás, még éjszaka is. Az Eukarisztia éve mindenki számára új feladatokat jelent. Ezek révén még szorosabban kapcsolódunk Urunkhoz, sugározva szeretetét.

Verbényi István

(Gondolatok Az Eukarisztia éve - Kezdeményezések és javaslatok című, közelmúltban megjelent dokumentumból)

Miert beszélünk eukarisztikus lelkiségről? Ennek alapja az, hogy a Krisztusban való élet megvalósul az egyházban és annak helyi közösségeiben. Az Eukarisztia a csúcspont, amelyért mindent meg kell tennünk, de egyben a forrás is, amelyből minden erőnk merítjük. Ez megnyilvánul a külsőségekben, de a külsőségek a bensőt is kifejezik. Ezért épültek a szebbnél szebb templomok, a különböző liturgikus eszközök. De ezért rendelkezünk kiváló irodalmi, képzőművészeti és zenei alkotásokkal is. Ezek tükrözik a szerzők meggyőződését, elkötelezettségét és Krisztussal való kapcsolatát.

A dokumentumban példaképeket állít elénk az egyház. Elsősorban a Boldogságos Szűz Máriát, akinek az „eukarisztikus asszony”

nevet adja. Ez ugyan számunkra kissé szokatlan szókapcsolat, de ha a Krisztussal való kapcsolatán elgondolkodunk, érthetővé válik. Nem hanyagolható el a szentek nagyszámú serege, akik buzgóságukkal, és sajátos lelkületükkel tűntek ki. A sort kezddhetjük a 2. századi vértanúval, Antióchiai Szent Ignáccal, egészen Szent X. Piusz pápáig, vagy modern korunk hitvallóival és vértanúival, akik az Eukarisztiából merítették lelki erejüket. Vajon elmondhatjuk-e, hogy az Eukarisztia apostolai vagyunk? Ha nem, azzá kell válnunk.

A Szentatya útmutatása szerint plébániánkon meg kell valósítani, hogy a szentmise ünneplése által közösségünk „eukarisztikus közösséggé” váljék. Mi ennek az útja?

TERÉZ ANYA

EGÉSZ ÉLETÉT A RÁSZORULÓKNAK ADTA

Erdő Péter bíboros a Szent István Bazilikában Kalkuttai Teréz anyára emlékezett boldoggá avatásának első évfordulója alkalmából. Íme az október 17-én elmondott szentbeszéd szerkesztett változata:

Krisztusban Kedves Testvérek! Különleges alkalom ez a mai. Egy évvel ezelőtt Kalkuttai Teréz anya boldoggá avatását ünnepelhettük. Jelen voltam a Szent Péter téren, amikor II. János Pál pápa Teréz anyát a boldogok sorába iktatta. Bizony, minden boldoggá és szentté avatásnak külön lelke, külön hangulata és külön üzenete van. Az ünneplő tömeg akkor nemcsak a Szent Péter teret töltötte meg, hanem a Via della Conciliazionét is, egészen a Tiberisig. Ott álltak az emberek, sokan hívő katolikusok, sokan más vallásúak, vagy nem hívők, mert a szeretet és a tisztelet a boldoggá avatás oltára elé vonzotta őket. És Teréz anyának a személyisége, halála után több mint öt esztendővel, sugárzó erővel töltötte be a teret. Soha nem felejtjük el az indiaiak gyönyörű táncát, amint tisztelettel és szeretettel vitték fel a pápai oltárhoz az ereklyét. Teréz anya ereklyéje, átlátszó tartóban, a szíve volt, és ezt a szívet vitték fel indiai tánc kíséretében, gyönyörű zene hangjai mellett egészen a pápai oltárig. Magának a Szentatyának a szemében is könnyek csillogtak akkor.

TERÉZ ANYA KÖVETTE JÉZUS TANÍTÁSÁT

Hogyan is ne örülnénk és adnánk hálát a boldoggá avatásért, és mindazért, amit Teréz anya személyében, isteni ajándékként az emberiség kapott! Hiszen időszerű az ő élete és

üzenete. Időszerű nemcsak azért, mert itt, Budapesten is láthatjuk magunk között Teréz anyának a lányait, az általa alapított közösségnek a tagjait, akik kiveszik részüket a lekipásztori, a szociális munkából, és jelenlétükkel is tanúságot tesznek. De időszerű azért is, mert olyan emberi magatartást mutatott fel, amire manapság különösen nagy szükség van. Hiszen mit is tett Teréz anya? Személyes, odaadó szeretettel foglalkozott a legsúlyosabb betegekkel, a legszegényebbekkel, azokkal, akikre - idézésként mondom - senkinek nem volt szüksége. Összegyűjtötte és gondozta a haldokló öregembereket, a kitett és eldobott újszülött gyermekeket, a gyógyíthatatlan betegeket, és ezzel a munkájával személyesen adta oda egész életét a rászorulóknak. Ha az evangéliumban azt halljuk: „amit egynek a legkisebbek közül tettetek, azt nekem cselekedtetek”, akkor gondoljunk arra, hogy Teréz anya szó szerint követte Jézus Krisztus tanítását. A legkisebbeket kereste, és mindent megtett értük, amit csak módjában állt.

PÉLDÁJA MINDEN KULTÚRA SZÍVÉIG HATOL

Sokszor hallottuk az előző évtizedekben, hogy a megoldáshoz alapvető szervezeti formákat kell találni az egyéni, sajátos akciók helyett. Hallottuk, hogy meg kell alkotni a szociális hálót, meg kell szervezni a modern egészségügyet, és akkor megoldódnak az embernek a gondjai. Ehelyett ma azt látjuk, hogy éppen a leggazdagabb országokban bajok vannak a szociális hálóval, és nagy nehézségekkel küzd az egészségügy. Bizony, bonyolulttá vált az életünk, és olyan bürokratikusá vált körülöttünk a világ, hogy alig tudjuk áttekinteni. Az arctalan, a névtelen, az automatikus gondoskodás nem elegendő, mert az embernek emberi személyre és szeretetre van szüksége. Olyan személyes szeretetre, amely engem észrevesz, amelynek hozzám szava van, olyan emberre, aki nem csak egy számnak tekint engem a sok eset között, hanem néven szólít. Teréz anya erre adott példát. Az ő követői és mindazok, akik hiteles keresztény indíttatásból fordulnak a rászoruló felé, a személyt nézik, és személyes odaadással foglalkoznak a betegekkel, a szenved-

dőkkel, a legszegényebbekkel. Ez a személyesség az, ami soha nem hiányozhat az életünkben, és még a legtokéletesebb intézményeket is a személyes szeretetnek kell kiegészítenie, mert az intézmények önmagukban nem tehetik boldoggá az embert. Szeretetre született az ember, és csak a szeretet tudja meggyújtani benne a boldogság lángját. Teréz anyának a példája minden népnek és minden kultúrának a szívéig hatol.

NEM MARADUNK KÖZBENJÁRÓK NÉLKÜL

Felejthetetlen volt számomra az a televíziós közvetítés, amely Teréz anya temetését mutatta Indiában. Megmozdult az egész város, és felekezeti különbségre való tekintet nélkül mindenki ott sorakozott a temetési menet mellett. Méltán lehet büszke Teréz anyára az alban nemzet, méltán lehet büszke rá India, hiszen életének java részét ott töltötte, és méltán lehet büszke rá az egész katolikus közösség. Ma az ő életéért hálát adhatunk Istennek, aki gondoskodik arról, hogy Egyháza ne maradjon példaképek és közbenjárók nélkül. Kérjük a mai napon, és a későbbiekben is az ő személyes közbenjárását mindannyiunkért és mindazokért, akik a legszegényebbekben, a betegekben, a rászorulókon segítenek. Amen.

TERÉZ ANYA NŐVÉREI

A Szeretet Misszionáriusai rendet Agnes Bojaxin Loretto Rendi nővér alapította, amelyet 1950. október 7-én hagyott jóvá a Szentszék. A rend célkitűzése a fogadalom negyedik pontja értelmében a szegények legszegényebbjeinek szolgálata: a fizikai és lelki szegények, az éhezők és szomjazók, a ruhátlanok és hajléktalanok, a betegek megsegítése. A rend mottója: Jézusért tesszük. Magyarországon 1989. június 16-án telepedtek le az első nővérek Erd-Parkvárosban egy üres plébániaépületben. Ma az érdi jelenlétükön túl, Miskolcon cigánymisszióval, Budapesten a Tömöc utcában rászorulókkal és hajléktalanokkal foglalkoznak. A világon kb. 5000, Magyarországon 16 nővér dolgozik.

A SZENT KERESZT TEMPLOM MEGÚJULÁSA

megújulásért. Nagyra értékelte a missziós programot, és ahhoz Isten segítségét kérte. Az áldás előtt javasolta, hogy készüljön missziós kereszt, ami az utókor számára is emlékeztetéssé teszi a 2004-es év lelki megújulásának eseményeit.

Az Emmánuel Közösség segítségével 20-án (mint minden hétfőn este) szentségimádáson készítettük szívünket a Jézussal való bensőséges találkozásra. A szentségmutatót körülvevő számtalan mécses fénye, és a közösség tagjainak hangszerekkel kísért éneke emlékeztető élménnyé varázsolta ezt az estét.

A 21-én tartott esti szentmisén Pákozdi István egyetemi lelkész, aki a „jogelőd” templomban nőtt fel, osztotta meg gondolatait a jövő re-

ményéről. Az ifjúsági szentmisét követően a fiatalok zenéltek, majd a „régóta” fiatalok és az ifjabb korosztály tagjai beszélgettek a templom múltjáról, jelenéről, a jövő reményeiről.

Szerdán, 22-én, az ünnepi hét keretében Osztrák-Magyar Európa Iskolából jött gyermekek, Róth Márta és Bors Katalin hittan tanáraikkal együtt játékos, hittanos délutánon vettek részt. A szentmisén az iskola tanáraiból álló zenekar zenélt, a gyermekek pedig felolvastak és énekeltek.

A zsoltárokról a vallásos embereknek is - kevés kivétellel - hiányos az ismerete. A bennük lévő hasonlatok megértéséhez nagy türelem, szorgalmas olvasás és mély gondolkodás szükséges. Rokay Zoltán professzor csütörtöki, rendkívül érdekes előadásából a sok helyről összegyűlt hívek színes, élvezetes ismereteket kaptak a zsoltárok Isten-, ember- és világlképéről.

Pénteken, 24-én a szentmise keretében Janig Péter atya osztotta meg velünk kórházlelkészi és beteglátogatási tapasztalatait. Ezt követően az oltárra kihelyezett Oltáriszentség előtt, az Irgalmasság litániája után, a betegekért, az idősekért, a haldoklókért imádkoztunk. Szívünket mélyen érintették ezek az imák, miként Almássy László orgonaművész szép játéka is.

Szombaton reggel már 9 órakor gyülekeztek a családok. „Mit lehet segíteni?” - kérdezték sokan, és már pucolták a krumplit, aprították a zöldséget. Kint a kertben a tűzgyújtás és a kondér előkészítése sok segíteni vágyó gyereket csalt a közelbe. A termekben kézimunka és játék közben alkalmi beszélgetések, eszmefuttatások tették meghitté a délelőttöt. Egy néni a szomszédból ötven palacsintát hozott a gyermekeknek. Az együttlét délutáni befejezésének meghirdetett időpontja után is jó ideig tartott a játék és az ismerkedés.

Az utolsó napon Udvardy György püspök, általános érseki helynök mutatta be az ünnepi záró szentmisét. A püspök atya hosszú éveken keresztül lakott a templomban, ezért sokan érezték úgy, hogy ismét hazatért. A homiliában az ünnepről szólt, hangsúlyozva, hogy „elsősorban Isten jóságát és ajándékait ünnepeljük.” A ünnepi hét estéit agapé zárta, amely alkalmat adott egymás jobb megismeréséhez.

M.K.

Huszonöt éve, 1979 szeptemberében nehéz körülmények között épült a Táltos utcai Szent Kereszt templom. Az 1998 óta tartó felújítás jelentős szakasza nemrég befejeződött. A megújult templom hívó közössége az egyházmegye missziós programjához kapcsolódva, ünnepi hét keretében hálát adott az elvégzett munkákért, a közösségek életéért, és kegyelmet kért a második 25 év előttünk álló feladataihoz.

A hívők szeptember 19-én, vasárnap lelki megerősítést remélve várták Erdő Péter bíborost. A nyitó szentmise előtt Petrován Mária orgonahangversenye készítette fel a lelkeket az áhítatra. A bíboros atyát Papp Géza templomgondnok köszöntötte, aki megemlékezett az elmúlt 25 évről. Megköszönte, hogy a felújítás során végig mögöttük állt az Esztergom-Budapest Főegyházmegye mindenkori vezetése, segítettek a minisztériumok, a kerületi önkormányzat, és számtalan adakozó. Hálás szavakkal emlékezett a tervezők és a kivitelezők lelkiismeretes munkájára, a művészek alkotásaira és közösségünk tagjainak kiegészítő munkájára. Megemlékezett továbbá Balinszki Imre atya lelkiismeretes templom- és közösségépítő tevékenységéről, valamint a jelenlegi templomigazgató, Matolcsy Kálmán atya áldozatos munkájáról, amellyel hozzájárult a fizikai és lelki értelemben is meleggé, széppé varázsolt templom felújításához.

Az ünnepi szentmise homiliájában Bíboros Atya a templom- és a közösségépítés fontosságát hangsúlyozta. Elismerését fejezte ki a

KISPESTI TEMPLOM JUBILEUMI ÜNNEPE

Kispest egykor önálló település volt, csak 1950 óta tartozik a fővároshoz. Területe valamikor Szent Lőrinc-pusztához tartozott, és kiegészítő része volt a gödöllői Grassalkovich-féle uradalomnak. Környékén pásztorok éltek, így érthető, hogy a búcsút Szent Vendel napján tartották, hiszen ő a pásztorok védőszentje. Az emberek a mai templom tornyának helyén, egy földes padozatú házba jártak imádkozni. A használt oltárt és néhány padot ajándékba kapták a Mátyás templomból. A katolikus híveknek egyébként Kőbányára, Vecsésre, Soroksárra kellett menniük, ha kereszteselő, esküvő vagy haláleset történt.

Nagy volt az öröm, amikor Peitler Antal váci püspök 1883. augusztus 1-én Ribényi Antal személyében lelkipásztort küldött Kispestre, hogy megszervezze a plébániát és templomot építsen. Előbb a plébánia épülete készült el 1884-ben, mert a lelkipásztor otthonánál szolgáló favázás épület kevés védelmet nyújtott a hideg ellen. Rudolf trónörökös 1890. január 30-án bekövetkezett váratlan halála arra indította Ribényit, hogy memorandumot intézzen a nemzethez. Ebben szorgalmazta, hogy a bécsi fogadalmi templom mintájára épüljön templom Kispesten, a trónörökös védőszentjének, Szent Rudolfnak a tiszteletére. A templomépítő mozgalom védnökének Schuster Konstantin váci püspököt kérte fel.

Wekerle Sándor miniszter engedélyezte az országos gyűjtést, illetve sorsjegy játék rendezését a templomépítés javára. Az ötletekben gazdag Ribényi a világ katolikus misszióiból összegyűjtötte a különféle népek használati tárgyait: mintegy 5000 tárgyat és 300 képet. Ezekből kiállítást is rendeztek a Nemzeti Múzeumban 1896-ban, a millennium idején. (A képekről könyv jelent meg 2001-ben, Isten háza és szolgálói címmel.) A kiállítást maga Stefánia hercegnő nyitotta meg, és ennek bevétele is a templomépítés ügyét szolgálta. A templom húsz évig épült. A beteg váci püspök helyett Horváth József ceglédi esperes áldotta meg 1904. október 23-án.

Kovács Vince püspök, általános helynök szolgálata idején, 1955-ben pápai engedéllyel lett a templom

titulusa Nagyboldogasszony. Akkor készült Szappanos Béla pap szobrászművész alkotása, a fehér márvány Szűzanya szobor. A százéves jubileumra készülve, Hoch Bertalan tervei alapján Varga László orgonaeépítő mester felújította a régi orgonát. Elkészült a homlokzatról hiányzó dombormű is, amely Benedek György Munkácsy-díjas szobrászművész alkotása. A bejárat fölött Mária látható az életfával, és a két oldalbejárat fölé is egy-egy dombormű készült: az angyali üdvözlés és a fájdalmas Anya. A bejárat fölötti vimperga-sort, a pillérek záróköveit, valamint a templom külső fűgázását és impregnálását egy külső cég kivitelezte, Szabó Péter vezetésével. A felújítással együtt a templom külső és megújított belső világítása, valamint hangosító berendezése is elkészült. A száz éves évfordulóra

meghívták a Trencsén-megyei Ribényi (Ribényi Antal szülőhelye) lelkipásztorait, a kispesti Vigadó Galériában pedig kiállítást rendeztek a Ribényi által összegyűjtött képekből. A kiállítást Nemeshegyi Péter SJ atya nyitotta meg, majd előadást tartott a missziók életéről.

A jubileumi év jelmondata ez volt: „Isten temploma vagytok, és Isten lelke lakik bennetek” (I Kor. 3,16). A missziós hetet az egyházközségi munkatársak dobogókői lelki napja előzte meg annak érdekében, hogy feltöltődjenek, és hívogassák a virágvasárnap előtti hétre ismerőseiket. A missziós hetet a Manréza Lelkigyakorlatos Központ munkatársai tartották. Az iskolásoknak kiírt rajzpályázat legjobb darabjait kiállításon mutatták be. Április 30-án a templomban Haydn Lipót-miséjét adta elő nagy sikerrel Kispest éneklő ifjúságának 250 tagú kórusa. Megjelent a templom és a plébánia történetét bemutató könyv, Pálos Frigyes prépost, a váci székesegyház örkanonokja pedig a kispesti Vigadó

galériában nyitotta meg az egyházközség történetéről szóló kiállítást. Megnyitójában utalt arra, hogy az egyházközségnek 120 év alatt hét plébánosa és nyolcvanhat káplánja volt. Mindent egybe vetve elmondható, hogy az ünneppsorozat felémelően szép és emlékezetes élményt nyújtott a résztvevőknek.

A 89-ik zsoltár mondja: „Boldog az a nép, amely tud ünnepelni!” Valóban méltó és igazságos, illő és üdvös, hogy mindig és mindenütt hálát adjunk szentséges Atyánknak, a mindenható, örök Istennek!

Hegedűs László

Erdő Péter bíboros nemrég lelkipásztori látogatást tett Kanadában és az Egyesült Államokban. Látogatásának célja egyrészt a korábbi tudományos és egyetemi kapcsolatok erősítése, másrészt több észak-amerikai katolikus közösség meglátogatása volt. Felkereste többek között a Notre Dame Egyetemet, az ottawai Saint Paul Egyetemet, valamint a washingtoni Amerikai Katolikus Egyetemet. Ez utóbbi rendezésében került sor a Stephan Kutner Institut of Medieval Canon Law Nemzetközi Kongresszusára, melyen a bíboros, mint a társaság elnökségének tagja vett részt.

A Főpásztor Torontóban találkozott Miklósházy Attilával, a

LÁTOGATÁS AMERIKÁBAN

nyugati országokban élő magyarok lelkipásztori ellátását koordináló püspökkel, valamint részt vett a hAMILTONI magyar plébánia 60 éves fennállásának alkalmából rendezett ünnepségen. Találkozott Chicago, East Chicago, Saint Louis, Cleveland, Detroit, Welland, New York, Mattawa és Passaic magyar katolikus közösségeivel, illetve a református közösségek és a világi társadalom képviselőivel.

Az amerikai és a kanadai megyéspüspökök közül is számos olyan főpástorral találkozott, akiknek szolgálati területén magyar nyelvű hívek élnek. John M. D'Arcy, Fort Wayne-South Bend püspöke külön is meghívta a magyar bíborost, aki megjelent az egyházmegye ünnepélyes rendezvényén, és találkozott Maida, McCarrick, Keeler és Egan bíborosokkal. Erdő Péter látogatást tett az ottawai nunciátúrán is, ahol Luigi Ventura érsek, apostoli nuncius fogadta.

A program keretében találkozott Celestino Migliore érsekkel, az apostoli szentszék ENSZ-képviselőjével, valamint a washingtoni apos-

tolí nunciussal. Rabbi Arthur Schneier meghívására New Yorkban meglátogatta a World Trade Center helyét, látogatást tett a Minskoff Cultural Center-ben, továbbá a Metropolitan Múzeumban. Találkozott Shsashi Tharoor ENSZ főtítkárhelyettessel. Washingtonban meglátogatta az Amerikai Püspöki Titkárságot, és találkozott Daniel Frieddel, az elnök külön tanácsadójával, valamint Heather Conley-val, a State Department helyettes államtitkárával. Simonyi András, a Magyar Köztársaság washingtoni nagykövete vacsorán fogadta a prímást, illetve Süllei László atyát és a delegáció többi tagját.

A meglátogatott magyar közösségek nagy számban gyűltek össze és üdvözölték a magyar prímást, aki az utazás utolsó állomásán, a washingtoni katedrálisban McCarrick bíborossal koncelebrált szentmisét mutatott be a középkori kánonjogi kongresszus katolikus résztvevőinek és a helyi magyarság képviselőinek jelenlétében.

Kiss-Rigó László

ÜRÖM HÍRES HALOTTJA MÉLTÓ HAJLÉKOT KAPOTT

gyarországi egyházmegyéjének elöljárója mondott ünnepi beszédet, majd Erdő Péter bíboros szolt az újratemetés napjának szimbolikájáról, és azt egyfajta gyógyulásnak, újjászületésnek nevezte. A nagyhercegnő tettei közül kiemelte, hogy rövid magyarországi élete alatt hatvan ezer aranyat osztott szét a szegények között. Ez olyan szociális érzékre és keresztény szeretetre utal, ami párját ritkítja. Emlékezetünkbe idézi egy másik, régen élt királylánynak az alakját, Szent Erzsébetét, aki kora ifjúságában került külföldre, és a szegények szeretetével tette ismertté a nevét Európa-szerte.

Alexandra Pavlovna nagyhercegnő emléke ilyen módon is kedves és példamutató a számunkra - jelentette ki a magyar katolikus egyházfő, majd így folytatta: „Amikor ennek a templomnak a megújulását látjuk, és az ortodox szertartás gyönyörű énekeit halljuk, akkor fölmelegszik a szívünk, mert együtt tudunk imádkozni,

és tudjuk, hogy ugyanabban a föltámadásban és örök életben reménykedünk, és tudjuk azt is, hogy a Szentháromság hitében egyik vagyunk ortodox testvéreinkkel.”

Ezt követően, az Orosz Föderáció képviseletében Muszatov nagykövet adta át egy régi, Alexandra Pavlovnát ábrázoló festmény díszesen keretezett, pontos másolatát a kápolna lelkészének, majd Dimitrij Romanov nagyherceg beszélt a nagyhercegnő magyarországi szerepéről.

Az ünnepi megemlékezés zárásaként előbb a díszvendégek, majd a többi résztvevők is lerótták tiszteletüket Alexandra Pavlovna kettős koporsójánál. Feltehetően sokan távoztak azzal a bizakodó érzéssel, hogy Üröm híres halottja e szép helyen valóban méltó hajlékra, végső nyugalomra lelt.

Bánó Attila

Ragyogó napsütés fogadta azokat, akik szeptember 11-én Ürömmre látogattak, hogy részesei legyenek Alexandra Pavlovna orosz nagyhercegnő, József nádor fiatalon elhunyt felesége újratemetési szertartásán. A Szent Alexandra vértanúról elnevezett, szépen helyreállított sírkápolna (a kriptában még a nyilvános esemény előtt elhelyezték a nagyhercegnőt) és temetőkert méltó helyszíne volt az orosz ortodox egyház ünnepi istentiszteletének és a megemlékezésnek.

A pravoszláv istentiszteletet követően Hilarion, Bécs és Ausztria püspöke, az orosz ortodox egyház ma-

FELÚJÍTÁSI MUNKÁK AZ EGYHÁZMEGYÉBEN

Az Esztergom-Budapesti Főegyházmegye Gazdasági Tanácsa (a korábbi évek gyakorlatának megfelelően) idén is az év elején tárgyalta az építési-felújítási munkák ügyéről, illetve az anyagi kérések teljesítésének lehetőségéről. A plébániák 57 munkához kértek engedélyt és pénzügyi támogatást, és ezek közül 54 kérést kedvezően bírálta el a Gazdasági Tanács. (Saját erőből elvégzett, engedélyezett munkák száma fentiekén túl megközelíti a százat.)

Több évre visszatekintve, a tervezett munkák pénzügyi forrásaiknak 70-75 százalékát a plébániák (egyes kiemelt munkáknál az állami költségvetés), az alapítványok, az önkormányzatok, valamint különböző pályázati lehetőségek biztosították. A főegyházmegye eddig 25-30 százalékban tudott a feladatokhoz támogatást biztosítani.

A tapasztalatok azt igazolják, hogy csak azokat a munkákat sikerült időben elkezdni és eredményesen befejezni, ahol a szükséges előkészítés, tervezés, engedélyeztetés közös munkával megtörtént, és az összes lehetséges pénzügyi forrás

feltárása, biztosítása időben befejeződött. Ebben a munkában dicséret illeti a plébániák képviselőtestületeiben dolgozó, és a műszaki-pénzügyi feladatok megoldását vállaló szakembereket.

A főegyházmegye illetékességi területén idén az alábbi jelentősebb munkák készültek el, illetve fejeződnek be az év végéig: Piliscsév, Nyergesújfalu, Héreg, Pilismarót, Budakalász, Dorog (Szent Borbála) templomainak eltérő léptékű külső és belső felújítása. Ugyancsak fontos feladat a Szent Katalin templom (Tabán) teljes külső műemléki felújítása, a mátyásföldi templom belső restaurálása, továbbá a nagytérenyi templom boltozatainak szerkezeti megerősítése. A Rózsák terei templomnál folytatódnak a restaurálási és rekonstrukciós munkák (kereszt-hajó).

Új közösségi ház épült Sashalmon, a Krisztus Király plébánián, és két éves munkával Arpádföldön is. Pestszenterzsébeten elkészült a szabótelepi plébánia épületének teljes külső-belső felújítása, az Üllői úti Szent Kereszt plébánia külső tata-

rozása és befejeződött a közép-ferencvárosi Szent Vince plébánia tetőfelújítása.

A Főpásztor szeptember 18-19-én felszentelte a budatétényi templom új liturgikus terét és a Táltos utcai Szent Kereszt templom elkészült belső felújítását. A nyári időszakban az Úri utcai Prímási Palota évek óta aktuális külső-belső homlokzat-felújítása is méltó módon befejeződött.

A jövő év is tartogat érdekes és feltétlenül elvégzésre váró szakmai feladatokat. Bízhatunk benne, hogy a legfontosabb munkák elkezdésének és eredményes befejezésének szakmai és pénzügyi lehetőségei közös munkával, a plébániákkal való együttműködéssel megteremthetők. A főegyházmegye vezetése az esztergomi Régi Szeminárium folyamatban lévő, feszített anyagi és szellemi terhet jelentő, teljes körű felújítása miatt számít arra, hogy a többi feladathoz sikerül külső forrásokat találni. Természetesen ehhez a pályázatokon való eredményes részvétel is nélkülözhetetlen.

Sandner Zoltán

ÁLLVÁNYOK A MÁTYÁS-TEPLOMON

Mint arról a sajtó is beszámolt, 2004 októberétől a Mátyás-templom harangtornyát és egyes további részeit állványok takarják el szemünk elől. Az újonnan épült szerkezet egyelőre csak kutatási célt szolgál, hiszen a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma megbízásából az Állami Műemlék-helyreállítási és Restaurálási Központ most készíti az épület felújításának engedélyezési tervét. Az állványokon tehát egyelőre csak a tervezők és szakrestaurátorok dolgoznak, közelről is alaposan szemügyre véve

a budavári főtemplom legkritikusabb állapotban lévő részeit. Az épületet a katolikus egyház 1999-ben kapta tulajdonba a magyar államtól, a történelem folyamán először. Az állagfelmérési munkákat a plébánia már ekkor megkezdte, de a templom érdekében komoly lépéseket csak 2001 tavaszától tudott tenni, amikor a turizmus számára bevezetett belépődíjából biztosította a szükséges forrásokat. Az elmúlt három évben az állagfelmérésen túl a plébánia finanszírozta az altemplomi kápolna teljes felújítását, az északi

szárny rekonstrukcióját (vizesblokk és személyzeti kiszolgáló helyiségek kialakítását), a turisztikai rendszer felállítását, és az egyre komolyabb életvédelmi intézkedéseket, de a szintén műemlék plébániaépület felújítását is. Az 2001 óta több jutott a templom állagmegóvására is: szívós munka eredménye, ez idő alatt csak egy komolyabb beázás történt. Mindannyiunkat örömmel tölt el, hogy a tempomért küzdők sorába három év után a magyar állam is beállt, hiszen a Koronázó Főtemplom megújulása másképp nem volna elképzelhető.

VALENTINVS BALASSI „GYARMATH CAPTANEVS AGRIENSIS, IN EXERCITV MATHIAS ARCHIDVCI QVILLARCHI AN ASSVETVS STRIGONIENSIS DE PVGNATIONE TVRCHICAE VICTVS GLORIOSO SEPTV OCTVBO GVNTO 1574. AETATIS SVB 35.

Balassi Bálint, a magyar nyelvű líra első kiemelkedő képviselője a nagyhatalmú, felvidéki Balassa családból származott (nevét gyakran írta Balassi alakban). Sokáig csak istenes verseit ismerték. 1874-ben fedezték fel a radványi Radvánszkyak könyvtárában a ma Balassa-kódexnek nevezett kéziratot, amely a költő világi verseinek 1660 körül készült másolata. Ma már költészete elismert. Több intézmény viseli nevét. Sok helyen van az országban szobra, emléktáblája, emlékoszlopa. 2004-ben, születésének 450. évfordulóján különösen sok rendezvény hívta fel a figyelmet Balassira.

1554-ben született Zólyomban. Élete jellegzetes, zaklatott, kalandos, nyugtalan, reneszánsz élet. Apja, Balassi János várkapitány már tizenegy éves korában Nürnbergbe küldte tanulni, majd nevelését a ne-

BALASSI BÁLINT EMLÉKÉV

ves prédikátornak, Bornemissza Péternek a gondjaira bízta. Az Esztergomi Főszékesegyházi Könyvtár őriz egy Volaterranus kötetet, amely a prédikátoré volt, hátsó kötéstáblájának előzéklapján Balassi Bálint diákkori bejegyzése található: „Az kegyelmednek tanítványa Balasi (sic) Bálint.”

Összeesküvés gyanújába keveredett apja, családjával Lengyelországba menekült. Itt készült Balassi első vallásos tárgyú, németből fordított műve. 1575-ben részt vett a Báthori István elleni lázadásban. Elfogták, mire a török a kiadtságát követelte. Báthori ezt megtagadta, sőt, magával vitte Lengyelországba. 1577-ben tért haza, majd részt vett a török elleni végvári harcokban. Három évig Egerben huszárhadnagyként szolgált. 1584-ben érdekházasságot kötött Sárospatakon unokatestvérével, Dobó Krisztinával, és elfoglalta a várat, amelynek felesége a résztulajdonosa volt. A vár népe azonban elűzte. A költő ekkor Liptóújvárra költözött, és 1586. augusztus 24-én az esztergomi káptalan előtt nejevel együtt katolizált. Az esztergomi szentszék házasságát érvénytelennek, fiát törvénytelennek nyilvánította. Ekkor vallomást kellett tennie hitéről, mert azzal vádolták, hogy lepaktált a törökkel. A vallomásáról szóló, fennmaradt, latin nyelvű okirat részleteinek fordítása:

Mi, az esztergomi egyház káptalana hírül adjuk, hogy Balassa Bálint megjelent előttünk, és azt állította, hogy értesült arról, hogy őt egyesek azzal vádolták, hogy a törö-

köknek mohamedán szektájára tért, és hogy fiát török rítus szerint körülmetéltette. Ezzel a váddal szembe szállni óhajtott, és hitvallásával ellenségeinek rágalmét nyilvánosan előttünk visszautasította. V. Sixtus jóindulatát, melyet ellenségeinek rágalmazása elfordított tőle, visszaszerezni óhajtotta, nyilvánosan megvallotta hitét előttünk.”

Még a szepesi káptalan előtt is vallomást kellett tennie, sőt be kellett mutatna fiúgyermekét, hogy bebizonyítsa fenti igazát. 1588-ban hadnagy lett Érsekújváron. A rákövetkező években a Júlia-verseket Losonczi Annához, a Célia verseket Szárkándi Annához írta. 1594-ben, Esztergom ostromakor egy lövedék mindkét lábát szétron-csolta. Napokig szenvedett seblázban, és könyörgött az Úrhoz, hogy vegye magához. Május 30-án halt meg.

Szerelmes versei és vitézi versei mellett igen jelentősek istenes énekei. A legmegrázóbbak, a leghitelesebbek a válságos időszakában született költemények. Vallásos költészetében alkotta a legeredetibbet, Ezekben elsírja bánatát, őszintén bánja bűneit. Megváltásért, kegyelemért könyörög Istenhez. Harmincéves korában, fiatalságának korszakát lezárva írta:

*„Bocsásd meg Úristen ifjúságomnak vétkét,
Sok hitetlenségét, undok fertelmességét,
Teröld el rútságát, minden álnokságát,
Könnyebbíts lelkem terhét”*

Czékli Béla

IV. KÁROLY A BOLDOGOK KÖZÖTT

IJános Pál pápa október 3-án, vasárnap, a római Szent Péter téren boldoggá avatta IV. Károly magyar királyt, osztrák császárt, az Osztrák-Magyar Monarchia utolsó uralkodóját.

Habsburg Ottó édesapjának érdemei közül megemlítjük, hogy főparancsnokként szerzett tapasztalatai nyomán (látva a hadsereg kimerültségét), már 1916-ban kiegyezéses békével kívánta lezárni a háborút. Erre vonatkozó javaslatát előterjesztette Bécsben, és nem rajta múlt, hogy az antant-hatalmak (beléptetve a háborúba Romániát) másféle forgatókönyv szerint cselekedtek. A hadviselésben megtiltotta a civil lakosság elleni támadásokat, és a háború időszakában, családjá tagjaival együtt ugyanakkora fejadagot fogyasztott, mint amek-

kora a bécsi lakosoknak jutott. Sokan nem tudják, hogy Ausztriában a világon elsőként állított fel szociális minisztériumot. Saját vagyonából, lehetőségein felül is adakozott a szegények javára, és későbbi száműzetésébe is vagyontalanul távozott. Visszatérési kísérletei kudarcot vallottak, és ennek következtében kényszerült arra, hogy családjával együtt viselje a madeirai száműzetés viszontagságait. A funchali székesegyházban gyakran ministrált fiaival.

Még nem töltötte be harmincötödik életévét, amikor megbetegedett, és 1922. április 1-én elhunyt. A halála előtti napokban így imádkozott: *„azért kell ennyit szenvednem, hogy majd népeim egyszer újra egymásra találjanak.”*

SALKAHÁZI SÁRA VÉRTANÚSÁGA

A Pázmány Péter Katolikus Egyetem jogi karán mutatták be Schéda Mária: Boldog vagy, Sára? (Salkaházi Sára útja a vértanúságig) című könyvét. A kötetet Erdő Péter bíboros méltatta. Magyarország prímása hangsúlyozta, hogy az üldözötteket menekítő Salkaházi Sára „élete a hiteles keresztény tanúságtétel példája.”

Salkaházi Sára (1899-1944) Kassán született, vallásos családban. Kezdetben írói, újságírói álmodkat dédelgetett, és több könyve, cikke is megjelent. Egy ideig gyűrűs menyasszony volt, ám egyre erősebben érezte Isten hívását. Édesapja öngyilkossága után rádöbbsent a társadalmi kérdések, a szolidaritás rendkívüli fontosságára. Óriási hatással volt rá Slachta Margit, a Szociális Testvérek Társaságának vezetője. Salkaházi Sára is tagja lett a társulatnak, és ettől kezdve életét teljes egészében Istennek szentelte.

Mindvégig jellemző volt rá a szociális elkötelezettség, a nehéz-

ségek, a szenvedések tudatos vállalása. 1943 őszén felajánló imádságot tett: „Ó, fölséges Szentháromság (...) én ma a Társaság és a Testvérek iránti hálából és szeretetből felajánlom magam, mint a Társaság áldozatát! Azon esetre, ha egyházüldözés, a Társaság és Testvérek üldöztetése következne be és legbölcsebb végzésed szerint gondviselésed tervében nem lenne benne halálom: fogadd el az én halálomat minden fájdalommal együtt váltságul a testvérek - különösen az öregek, betegek és gyengék életéért és bűnös, nyomorult életem fejében kíméld meg az ő életüket és kíméld meg őket a megkínóztatástól, a fenyegetésektől, főként pedig a hűtlenségtől...”

A magyarországi vészidőszak idején a szociális testvérek lehetőségeikhez képest mindent megtettek az üldözött zsidók védelmében. Bokréta utcai házuk menedékkül szolgált számukra. A ház egyik alkalmazottja azonban feljelentést tett a nyilas hatóságoknál.

Salkaházi Sárát 1944. december 27-én hatodmagával elhurcolták, és társaival együtt, még aznap este agyonlőtték a Duna-parton. Salkaházi Sára boldoggá avatása jelenleg folyamatban van.

Magyar Kurír

A SZÉPSÉG MINDENKIRE HATÓ EREJE

Antonie Waterloo holland grafikus (1610-1690) közel száz remekművét tartalmazza. Ezekből kiállítottuk a legszebbeket, mégpedig abból az alkalomból, hogy idén a budapesti Szépművészeti Múzeum több napos, immár hagyományos konferencián látta vendégül a múzeumok grafikai gyűjteményeinek vezetőit és munkatársait.

A budapesti kollégák tudták, hogy Esztergom nélkül nem lehet teljes képet kapni Magyarország kulturális és művészeti állományáról. A világ minden tájáról érkezett szakemberek egy teljes napot töltöttek itt, és a látogatók nem csalódtak. Múzeumunknak közel tízezer grafikai lapja van, Dürer fetszeteitől Markó Károly rajzain keresztül Bajor Ágost rézkarcaig. Bőségesen jut még kiállítási anyag a következő konferenciákra is.

Jelenleg Somogyi Győző festőművész képeit láthatjuk. Sokak szemében talán bizarrnak tűnnek a ké-

pei. Mi a hagyományos, vallásos képírás (ikonográfia) új nyelvezetének alkotóját, a régebbi tematikai témákkal szakító művészt, az új összefüggéseket kutató embert tiszteljük benne.

Az általa képviselt törekvések természetesen csak ellentmondások, rajongások és kínok közepette található utat. De utat és teret találunk, miként az annyira szükséges hívó megújulás is, amely szintén csak vajúadások árán jöhet létre.

A Főszékesegyházi Kincstárban rendezett Szentképeink kezdeti című kiállításunkkal ugyanakkor a szentkép-hagyomány forrásaira mutatunk rá. Tudjuk, hogy az e téren uralkodó giccs-áradattal szemben csakis a tiszta, üdítő források feltárásával mutathatjuk meg a szépségnek, a jó ízlésnek mindenki-re (készítőre és „fogyasztóra”) ható erejét.

Cséfalvay Pál

Idén érdekes események történtek az Esztergomi Keresztény Múzeumban. Végre a női látogatók is bekukkanthattak az előlük elzárt Athosz-hegyi kolostor mindennapjaiba, az ottani események érdekes pillanataiba. Igaz, ezt Kosztasz Argirisz görög fotóművész szemén, áhítatot keltő felvételein keresztül tehetők.

Grafikai gyűjteményünk azon fiókjait is kihúztuk, amelyek

IMPRESSZUM: Kiadó: Esztergom-Budapesti Főegyházmegyei Hivatal • Szerkeszti: az Esztergom-Budapesti Főegyházmegyei Hivatal szakterületi referenseiből álló szerkesztő bizottság • Felelős szerkesztő: Tóth János Csaba • Lapterv: Nagy N. • Tördelés: Kerekes Orsi / Complott • Fotó: Gadányi György, Keresztény Élet, MTI, Mudrák Attila, Új Ember • Levélcím: Budapest 1250 Pf.. I. • E-mail: esztergom-budapest@katolikus.hu

SZENT ISTVÁN TÁRSULAT

AZ APOSTOLI SZENTSZÉK KÖNYVKIADÓJA

KIADVÁNYOK AZ EUKARISZTIA ÉVE ALKALMÁBÓL

REDEMPTIONIS SACRAMENTUM

INSTRUKCIÓ egyes megtartandó, illetve kerülendő dolgokról a legszembetűnőbb Eukarisztiával kapcsolatban. Római dokumentumok XXVI. 60 oldal, **420 Ft**

AZ EUKARISZTIA ÉVE

Kezdeményezések és javaslatok Római dokumentumok XXVIII. 64 oldal, **450 Ft**

Liguori Szent Alfonz

SZENTSÉGLÁTOGATÁSOK ÉS MÁRIA-KÖSZÖNTŐK A HÓNAP MINDEN NAPJÁN

Szent Alfonz könyvében 31 szentséglátogatási elmélkedést gyűjtött össze a hónap minden napjára. 128 oldal, **490 Ft**

II. János Pál

ECCLESIA DE EUCHARISTIA –

AZ EGYHÁZ AZ EUKARISZTIÁBÓL ÉL

A Szentatyá enciklikája az Eukarisztia és az Egyház kapcsolatáról. 64 oldal, **480 Ft**

II. János Pál

MANE NOBISCUM DOMINE – MARADJ VELÜNK, URUNK

A Szentatyá apostoli levele az Eukarisztia Évére. 28 oldal, **250 Ft**

ÍZLELJÉTEK ÉS LÁSSÁTOK

Az Oltárszentség imakönyve; az őskeresztény kortól napjainkig a világ legszebb imái az Eukarisztiáról. 176 oldal, puhafedele 780 Ft keménytáblás **980 Ft**

KARÁCSONYI AJÁNLATUNK

Cserhádi Ferenc

SZENTLECKEKÍSÉRŐ

Szentírási elmélkedések, homíliák a vasár- és ünnepnapj misék szentleckéihez. 488 oldal, **2880 Ft**

Agostino Trapé

SZENT ÁGOSTON

Fordította: Ladocsi Gáspár
A Szent Ágostont bemutató monográfia bizonyos részei korábban a cenzúra áldozatául

estek – most közreadjuk a mű teljes szövegét. 348 oldal, **1950 Ft**

Josef Schreiner

AZ ÓSZÖVETSÉG TEOLÓGIÁJA

E mű az ószövetségi kinyilatkoztatás alapján mutatja be Jahvét, Izrael Istenét, aki az embert fokozatosan, egyre közelebb juttatja a valódi Isten-ismerethez. 352 oldal, keménytáblás, **3400 Ft**

Monika Nemetschek

BALDOGOK, AKIK SZOMORÚAK

Vigasztaló gondolatok a szeretett személy elvesztésekor. 140 oldal, **990 Ft**

Joseph Ratzinger

ISTEN ÉS A VILÁG

Hit és élet korunkban – Ratzinger bíborossal, a Hittani Kongregáció prefektusával Peter Seewald újságíró beszélget. 424 oldal, keménytáblás, **2100 Ft**

Szalézi Szent Ferenc

FILÓTEA

A jámborság útja
A legolvasottabb egyházi művek egyike ez a könyv; ma is bátran adjuk azok kezébe, akik a keresztény tökéletesség biztos és mindenkinél járható útját keresik. 252 oldal, keménytáblás, **1500 Ft**

KIS MISEKÖNYV „A” ÉV

888 oldal, puha kötés **2400 Ft**
kemény kötés **2800 Ft**

A. D. 2005

A.D. 2005

ÚJ KATOLIKUS ELŐJEGYZÉSI ZSEBNAPTÁR!

- Minden fontos információt tartalmaz, ami a napi hitéleti tevékenység során szükséges lehet.
- Már az egyházi év elejétől használható; beosztása a liturgikus évet követi az egyházi év ünnepeivel, a Szentatyá imaszándékaival, a napi szentmise-olvasmányokkal és a szoltárhetek megjelölésével.
- A polgári naptár névnapjai mellett a Római Kalendárium szentjeit is feltüntettük, az összesített névmutatóban pedig a legbővebb válogatást adjuk a hagyományos és a ma használatos keresztnevekből.
- Közzöljük az egyházi év mozgó ünnepeit 2005–2010-ig, s összesített naptárat a 2005. és 2006. évrre.
- A függelékben a püspöki székhelyek és a Magyar Katolikus Egyház intézményeinek legfontosabb adatai szerepelnek.
- Nem esik szét a gyakori használatból sem a cérnafűzésnek köszönhetően; puhafedele műbőr kötésben, chamois papírra készült, igényes könyvecske jelzőszalaggal ellátva.
- A szokottnál több hely jut az előjegyzéseknek: egy oldalon mindössze két naptári nap szerepel.

AKCIÓ!

A naptárt plébániák

10 db fölötti megrendelés esetén **40%**,
20 db fölött **50% kedvezménnyel** kaphatják meg!
A kedvezmény igénybevételéhez plébániai bélyegzővel ellátott megrendelést kérünk, mind személyes vásárlásnál, mind postai rendelésnél!

Teljes ár: **780 Ft**

40% kedvezménnyel: 468 Ft

50% kedvezménnyel: 390 Ft

SZENT ISTVÁN TÁRSULAT

1053 Budapest, Kossuth Lajos utca 1.

Telefon: 318-6957/22; 317-4890

POSTAI RENDELÉS

Szent István Társulat Vevőszolgálati Iroda,

1364 Budapest, Pf. 277.

Tel.: 218-5820, Fax: 455-0881

E-mail: szit@stephanus.hu

STEPHANUS INTERNETES KÖNYVÁRUHÁZ

<http://www.stephanus.hu>